Narzędzia do tworzenia zintegrowanej strategii przeciwdziałania bezdomności FEANTSA

FEANTSA, Europejska Federacja Organizacji Pracujacych na rzecz Ludzi Bezdomnych od dwudizestu lat promuje i umożliwiała międzynarodową wymianę informacji i espertyzy pomiędzy organizacjami świadczącymi usługi na rzecz osób bezdomnych w Europie. W procesie analizy polityki przeciwdziałania bezdomności ujawniło się wiele różnych strategii walki z bezdomnością. W większości krajów stosowanych jest kilka spośród dziesięciu metod walki z bezdomnością wymienionych poniżej. Zgodnie z zaleceniami FEANTSA, aby polityka bezdomności była skuteczna, powinna korzystać ze wszystkich dziesięciu metod, ale konieczne jest rownież zachowanie równowagi pomiędzy nimi ze względu ,a kontekst polityczny w którym działają władze zajmujące się opracowaniem i wdrażaniem odpowiedniej polityki.

W sferze bezdomności wciąż pozostaje wiele do zrobienia, a poniższa lista dziesięciu metod stanowi według FEANTSA dobry przewodnik dla twórców polityki społecznej, organizacji pozarządowych i innych instytucji zaangażowanych w walkę z bezdomnością.

1. Metoda oparta na dowodach

Zrozumienie problemu bezdomności jest kluczem do wypracowania odpowiedniej polityki. Można to osiągnąć poprzez:

- monitorowanie i dokumentację trendów i tendencji występujących w sferze bezdomności i zmian liczebności osób bezdomnych oraz wypracowanie odpowiednich wskaźników do dokonowania tych pomiarów
- badanie i analizę przyczyn bezdomności i rozwiązań w kwestii zwalczania bezdomności które powinny być dopełnieniem monitoringu i dokumentacji
- regularne dostosowywanie polityki bezdomności do zmieniających się warunków które jest skuteczne tylko w obliczu pełnego zrozumienia tego zjawiska

2. Metoda holistyczna

Ta metoda walki z bezdomnością obejmuje politykę interwencji kryzysowej i resocjalizację osób bezdomnych, oraz zapobieganie bezdomności:

- Interwencja kryzysowa to pierwszy etap na drodze do zapobiegania przebywaniu osób bezdomnych na ulicy przez długi okres czasu;
- Integracja powinna być przystosowana do indywidualnych potrzeb i możliwości osób bezdomnych i powinna też być celem do którego zmierza polityka przeciwdziałania bezdomności;
- Zapobieganie – potrzebna jest zarówno prewencja skierowana do grup docelowych (osoby eksmitowane, zwolnione z zakładów), jak i systemowa (poprzez mieszkalnictwo, edukację i politykę zatrudnienia)

3. Metoda wielowymiarowa

Bezdomność uważana jest za zjawisko wymagające rozwiązań opartych na podejściu wielowymiarowym obejmującym następujące elementy:

- Połączenie polityki mieszkalnictwa, zdrowia, zatrudnienia, edukacji i szkoleń oraz innych elementów strategii przeciwdziałania bezdomności, trzeba bowiem pamiętać że drogi prowadzące do i pomagające wyjść z bezdomności są bardzo różne;
- Współpraca międzysektorowa jest istotnym składnikiem skutecznych strategii bezdomności ponieważ tego problemu nie da się rozwiązać tylko poprzez sektor bezdomności;
- Współpraca międzyresortowa pomiędzy ministerstwami infrastruktury, pracy, zdrowia ma ogromne znaczenie dla stworzenia skutecznej strategii bezdomności i pomaga uniknąć negatywnych konsekwencji strategii wprowadzanych odrębnie w różnych sferach;

4. Metoda oparta na prawach podstawowych

Według tej metody walki z bezdomnością, dostęp do odpowiedniego i trwałego mieszkalnictwa jest niezbędnym warunkiem pozwalającym na korzystanie z podstawowych praw dzięki:

- korzystaniu z międzynarodowych traktatów dotyczących prawa mieszkaniowego stanowiących podstawę strategii bezdomności
- nacisk na tworzenie egzekwowalnego prawa do mieszkania
- świadomość istnienia zależności pomiędzy prawem do mieszkania, godnego życia i zdrowia.

5. Metoda partycypacji

Bezdomność to sfera w której współpraca z usługodawcami jest niezwykle ważna, zwłaszcza jeśli weźmie się pod uwagę ich wiedzę i doświadczenie w kwestii rozwiązywania tego problemu, co wymaga udziału różnych podmiotów w następujący sposób:

- poprzez zaangażowanie wszystkich stron (usługodawców, klientów i władz publicznych) w tworzenie polityki przciwdziałania bezdomności oraz ocenę jej skuteczności, co pozwala na zebranie dostępnej wiedzy i środków w celu walki z bezdomnością
- poprzez zaangażowanie wszystkich stron we wdrożenie polityki przeciwdziałania bezdomności poprzez skoordynowane działanie, co jest najlepszym sposobem aby osiągnąć zamierzone cele w każdej strategii bezdomności
- poprzez udział osób doświadczających bezdomności mając na celu poprawę jakości usług i lepsze formułowanie zasad polityki przeciwdziałania bezdomności. Trzeba stworzyć odpowiednie struktury doradcze aby wziąć pod uwagę doświadczenie osób bezdomnych

6. Metoda ustawowa

Ta metoda ma na celu wzmocnienie strategii przeciwdziałania bezdomności odpowiednim ustawodawstwem poprzez:

- Ramy prawne na szczeblu państwowym lub regionalnym które zapewnią konsekwencję i odpowiedzialność przy wdrażaniu polityki przeciwdziałania bezdomności
- Cele ustawowe mają doprowadzić do skutecznej obserwacji i oceny postępów polityki

7. Metoda zrównoważona

Stworzenie zrównoważonego podejścia do walki z bezdomnością i wypracowanie trwałych rozwiązań jest możliwe poprzez:

- Odpowiednie finansowanie które jest ważne w każdej długoterminowej strategii mającej na celu walkę z bezdomnością
- Polityczne zaangażowanie na wszystkich szczeblach (centralnym, regionalnym i lokalnym)
- Poparcie społeczne uzyskane dzięki kampaniom informacyjnym i akcjom mającym na celu uwrażliwienie opinii publicznej

8. Metoda oparta na potrzebach indywidualnych

Ta metoda opiera się na założeniu że politykę bezdomności należy opracowywać biorąc pod uwagę istniejące potrzeby jednostek a nie kierując się strukturalnymi potrzebami organizacji:

- Potrzeby jednostki są punktem wyjścia dla opracowania strategii na podstawie regularnie przeprowadzanej ich analizy i poprzez zindywidualizowane plany integracji
- Właściwe dostosowanie polityki zwalczania bezdomności i struktur trzeba przeprowadzać regularnie

9. Metoda pragmatyczna

To podejście obejmuje dwa elementy:

- Realistyczne cele są potrzebne i możliwe do osiągnięcia kiedy prowadzi się odpowiednie badania dzięki którym można w pełni zrozumieć naturę i zakres bezdomności, potrzeby osób bezdomnych, zmiany na rynku mieszkaniowym i rynku pracy oraz we wszelkich innych powiązanych dziedzinach;
- Przejrzysty i realistyczny harmonogram zawierający długo- i krótkoterminowe cele;

10. Metoda oddolna

Podejście to polega na opracowaniu polityki bezdomności na szczeblu lokalnym (w ramach przejrzystej narodowej lub regionalnej strategii) opartej na dwóch elementach:
- Uwzględnieniu znaczenia władz lokalnych dla wdrażenia strategii bezdomności poprzez większe zaangażowanie, zwiększenie odpowiedzialności i większą liczbę prawnie wiążących zobowiązań na szczeblu lokalnym
- Większej dostępności sfery usług dla osób bezdomnych przy koordynacji działań partnerskich wszystkich podmiotów zaangażowanych w rozwiązanie problemu bezdomności prowadzonej przez władze lokalne

Oryginał
http://www.feantsa.org/files/Toolkits/integrated_strategy/ENFR_2006Toolkit%5B1%5D.pdf
http://www.feantsa.org/files/conferences_feantsa/Oslo_2007/follow%20up/presentations/1_Freek.ppt.pdf